

Utbildningsinspektion i Klаторpsskolan, Essingeskolan och Kullskolan, förskoleklass och grundskola årskurs 1–5

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan/rektorsområdet/verksamheten	2
Sammanfattande bedömning	2
Bedömning av resultaten	3
Bedömning av genomförandet	5
Bedömning av förutsättningarna	9

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt skolorna den 5 till 8 september 2006. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen avser att visa hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbplats (www.skolverket.se/Inspektion).

Kommunen har ansvar för att de brister inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket inom tre månader vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid nästa inspektionstillfälle.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från Stockholms kommun och skolorna, dels den information som samlats in under besöket. Rapporten grundas även på annan information om kommunen och skolan från exempelvis Skolverkets nationella uppföljningssystem.

I skolorna intervjuades elever, personal och rektor samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte lektioner i förskoleklass och i årskurs 2 och 5. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Rektor har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet/verksamheten

Klastorpsskolan	Antal barn/elever
Skolbarnsomsorg	125
Förskoleklass	38
Grundskola	146

Essingeskolan	Antal barn/elever
Skolbarnsomsorg	106
Förskoleklass	29
Grundskola	116

Kullskolan	Antal barn/elever
Skolbarnsomsorg	82
Förskoleklass	22
Grundskola	101

Rektorsområdet som skolorna tillhör finns i stadsdelen Kungsholmen. Stadsdelen utgörs av utpräglad stadsbebyggelse och tillhör Stockholms innerstad. Verksamheten omfattar förskoleklass, grundskola och skolbarnsomsorg. Skolbarnsomsorgen för 10 till 12 åringar består av så kallad öppen verksamhet. Bedömning och beskrivning av skolbarnsomsorgen verksamhet sker i kommunrapporten.

Verksamheten i förskoleklass och grundskola bedrivs i arbetslag. Dessa är vanligtvis organiserade i vertikala arbetslag. De flesta klasser är åldershomogena men även åldersblandade klasser förekommer.

Essingeskolan, som ligger på ön Stora Essingen, delar utemiljö och en del skolbyggnader med Lycée Français de Stockholm, en skola med elever från årskurs 1 och till och med gymnasiet.

I rektorsområdet finns elever med funktionshinder. Anpassningar har gjorts för att dess elever skall kunna följa undervisningen.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid skolorna och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga skolförfattningar.

Rektorsområdet bedriver generellt undervisning som överensstämmer med de nationella intentionerna och mot uppfyllande av de nationella målen. En stor del av lärarna visar ett stort engagemang och handlar med elevernas bästa för ögonen.

Resultaten av skolornas undervisning är goda, både när det gäller normer och värden och kunskapsresultat. Dock måste skolorna förbättra uppföljningar och analys av resultat i andra ämnen än svenska, matematik och engelska.

Detta behöver också utföras som ett led i att förbättra skolornas kvalitetsarbete. Lärarna bör också göra större ansträngningar för att delge utbildningens mål även för yngre elever. Personalen i skolorna bör också vara uppmärksamma på att ta signaler från elever på allvar så att elever känner att deras känslor och upplevelser respekteras.

Eleverna får det stöd de behöver för att nå målen men för att kunna utvärdera stödet till eleverna behöver åtgärdsprogrammets kvalitet förbättras. Alla elever har inte en individuell utvecklingsplan och personalens kunskaper om syftet med åtgärdsprogram respektive individuella utvecklingsplaner bör bli bättre. Elever och personal har olika uppfattning om kvaliteten på undervisningen för de elever som är i behov av särskilt stöd. Skolorna behöver analysera orsakerna till skillnaden i uppfattning för att kunna säkerställa att undervisningen stödjer alla elevers lärande.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Skolan gör ingen systematisk uppföljning och utvärdering av elevernas kunskaper i förhållande till de nationella målen i årskurs 5 i samtliga ämnen (4 kap. 1 § skollagen, 2 kap. 6 § grundskoleförordningen samt avsnitt 2.8 läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet Lpo 94).
- Skolans likabehandlingsplan uppfyller inte de krav som ställs på en sådan plan (6 § lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever).
- Skolan upprättar inte individuella utvecklingsplaner för samtliga elever (7 kap. 2 § grundskoleförordningen).
- Eleverna ges inte möjlighet att nå de nationella målen i hem- och konsumentkunskap i årskurs 5 (2 kap. 3 § skollagen, bilaga 3 skollagen och 1 kap. 2 och 4 §§ samt 2 kap. 6 § grundskoleförordningen).
- Undervisning i svenska som andraspråk anordnas inte i enlighet med författningarna (2 kap. 15 och 16 §§ grundskoleförordningen).
- Elevers val ges inte i alla skolor i rektorsområdet (2 kap. 19–20 §§ grundskoleförordningen).

Inspektörerna bedömer att det finns behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden.

- Åtgärdsprogrammets kvalitet bör förbättras.
- Kvalitetsarbetet och kvalitetsredovisningen bör förbättras och kvalitetsredovisningens främjande av skolornas kvalitetsarbete bör öka.
- Rektorns och personalens kunskaper om skolförfattningarna bör förbättras.

Bedömning av resultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt de nationella målen för lärandet särskilt angivna i skollagen, läroplanen, de nationella kursplanerna och programmålen.

Kunskaper

Den verksamhet som bedrivs vid förskoleklasserna i rektorsområdet ger eleverna kunskaper som utgör en god grund för fortsatt lärande. Eleverna visar nyfikenhet och en vilja att lära. De visar också en tillit till vuxna och en förmåga att samarbeta med andra elever.

I grundskolan har eleverna relativt god uppfattning om målen för utbildningen. De yngre eleverna uppger dock att det mest handlar om att de har kännedom om vad man skall göra under veckan. Bilden bekräftas delvis av lärare som uppger att det är svårt att konkretisera nationella mål för de yngre eleverna. Inspektörerna vill peka på vikten av att även de yngre eleverna, som grund för att kunna ta ansvar för sitt lärande, förstår målen för utbildningen.

Skolorna i rektorsområdet uppvisar goda resultat. Det intryck inspektörerna får vid intervjuer och andra samtal med elever samt vid verksamhetsbesök i klasserna är elever som på en hög nivå behärskar det svenska språket i tal och skrift. Eleverna visar också prov på förmåga till att kritiskt värdera innehållet i undervisningen och argumentera för egna ståndpunkter. Lärarna uppger att eleverna klarar sig bra på tester och prov. Resultaten på nationella proven i årskurs 5 ligger på en mycket hög nivå. Däremot har skolorna svårt att redogöra för en samlad bild av elevernas resultat i andra ämnen än svenska matematik och engelska. Inga sammanställningar på skolnivå finns i andra ämnen än dessa.

Tabell 1 Andelen elever som bedömts uppnå målen i nationella ämnesproven i årskurs 5

	Svenska			Engelska			Matematik		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Klаторpsskolan	94	96	100	94	91	100	97	100	100
Kullskolan	100	100	94	100	100	94	100	96	94
Essingeskolan	100	94	100	100	94	100	92	94	94

Inspektörerna bedömer att skolorna måste följa upp och utvärdera elevernas resultat i andra ämnen än svenska, matematik och engelska.

Normer och värden

Det råder en god stämning i skolorna i rektorsområdet. Personal och föräldrar är överens om att eleverna behandlar varandra med respekt och att miljön är trygg. Eleverna visar genom resonemang att de gör etiska ställningstaganden som tar sin utgångspunkt i respekt för andra människors egenvärde. Eleverna lämnar dock motsägelsefulla uppgifter om upplevelsen av trygghet i skolan. Den enkät som skolorna genomfört våren 2006 visar att endast enstaka elever, varierande från en till fyra elever per skola, svarar på påståendet ”Jag känner mig trygg på rasterna” med att det inte stämmer bra. Samtidigt ger eleverna vid intervjuerna uttryck för att vuxna, särskilt rastvakterna, inte ser de bråk som uppstår mellan elever. Dessa bråk upplever eleverna som obehagliga situationer som är svåra att hantera och de upplever att det ibland är svårt att få förståelse för detta hos personalen. Detta gäller särskilt Essingeskolan och Klаторpsskolan. Inspektörerna vill peka på vikten av att ta alla signaler från elever på allvar och att inte överlämna för stort ansvar till eleverna att uppmärksamma missförhållanden på raster.

Eleverna är delaktiga i skolans arbete och tar ansvar för sitt eget lärande. Den elevenkät som genomförts i april 2006 styrker bilden och visar att de allra flesta

tycker att de har inflytande över skolans verksamhet. Eleverna uppger att de får lägga förslag till regler vid klass- och elevråd men har ändå uppfattningen att det är rektorn och lärare som bestämmer reglerna för skolan.

Bedömning av genomförandet

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet, innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen, individanpassning och stöd, utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning, kvalitetssäkring och förbättringsarbete, skolläring och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanen och i andra författningar för respektive skolform.

Arbetet med arbetsmiljö och delaktighet

Det förekommer ett förebyggande arbete för att förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Elever uppskattar ofta elevers egna insatser som till exempel kamratstödare, hemlig kompis och andra former avsedda att förebygga kränkande behandling. Skolorna har också ett relativt omfattande arbete för att förebygga kränkande behandling med olika projekt som Friends och Charlie. Skolorna har klassråd och elevråd där elever ser att de kan utöva inflytande. Eleverna kan referera till att diskussioner om förhållningssätt ofta sker på klassråd och vid andra tillfällen. Elever och personal i Essingskolan kan peka på förhållanden som rått under tidigare läsår där kränkande behandling förekommit. Detta kastar fortfarande sin skugga över elevernas sätt att beskriva tryggheten i skolan.

Från och med den 1 april 2006 råder ett uttryckligt förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever (SFS 2006:67). Den nya lagens ändamål är att främja barn och elevers lika rättigheter och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Kommunen är skyldig att bedriva ett målinriktat arbete för att främja dessa ändamål och bland annat se till att det för varje enskild verksamhet upprättas en likabehandlingsplan. Planen skall syfta till att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etniska tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder. Likabehandlingsplanen skall bland annat innehålla en konkret beskrivning av de åtgärder som skall genomföras under året. Dessa åtgärder bör ha en klar koppling till en kartläggning av vilka behov av förebyggande arbete som finns i skolorna. I rektorsområdet finns ett gemensamt dokument som handlar om värdegrundsarbetet och som bland annat innehåller en likabehandlingsplan. I likabehandlingsplanen beskrivs det förebyggande arbetet som generella insatser utan koppling till kartläggning av verksamhetens behov. En redovisning av hur ansvaret för utredning av eventuell diskriminering är fördelat återfinns i likabehandlingsplanen. Rutiner för åtgärder vid diskriminering beskrivs dock i information riktad till föräldrar och handlar om ”mobbing”. Rutiner som beskriver åtgärder vid trakasserier och annan kränkande behandling skall ingå i likabehandlingsplanen och skall vidgas till att omfatta de diskrimineringsgrunder och annan kränkande behandling som framgår av lagen. Inspektörerna bedömer att skolornas arbete för att förebygga trakasserier och annan kränkande behandling är bra men att likabehandlingsplanen inte uppfyller de krav som ställs på en sådan plan vilket måste åtgärdas.

Inspektörerna vill också ta tillfället i akt att uppmärksamma skolan på att det den 15 oktober 2006 trädde nya bestämmelser i kraft som innebär att en likabehandlingsplan skall upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande skall anpassas efter deras ålder och mognad.

Eleverna framhåller möjligheten att vara delaktiga främst i ämnen som idrott och hälsa, musik, slöjd och bild. Inspektörerna har sett exempel på undervisning även i andra ämnen som i hög grad tar sin utgångspunkt i elevernas engagemang och intresse och som innebär ett stort mått av inflytande för eleverna. Eleverna litar generellt sett på att lärarna på ett professionellt sätt genomför undervisningen. Elevernas svar visar dock att de delvis inte efterfrågar delaktighet i trygg förvisning om att lärarna "vet bäst". Inspektörerna vill peka på betydelsen av att alla lärare uppmuntrar elevernas vilja till ansvar och inflytande över skolmiljö och undervisningens innehåll.

Lärarna är noggranna med att gå igenom skoldagens olika delar och "händelser" med eleverna vid skoldagens början. Veckoscheman sitter uppe väl synligt och är tydliga. Goda förutsättningar finns för att eleverna skall vara förberedda för och känna till innehållet i undervisningen.

Innehåll, organisering och arbetssätt i undervisningen

Verksamheten i förskoleklass bedrivs med ett omväxlande innehåll. Personalen tar tillvara elevernas egna erfarenheter och anpassar verksamheten efter elevernas olika förutsättningar. Den förskoleklassverksamhet inspektörerna tagit del av har på ett bra sätt tagit tillvara lekens möjligheter att få eleverna att tillgodogöra sig såväl kunskaper som normer och värden.

Elever har rätt till en likvärdig utbildning. Enligt läroplanen skall också utforskande, nyfikenhet och lust att lära utgöra en grund för undervisningen. Den undervisning som bedrivs vid rektorsområdets skolor skiftar i kvalitet mellan skolorna men även inom skolorna. Inspektörerna har tagit del av mycket bra undervisning som engagerat elevernas förmåga till egna ställningstaganden och utgjort utmaningar som är anpassade efter elevernas förutsättningar. Inspektörerna har även tagit del av undervisning som i liten grad tagit elevernas kreativitet i anspråk och där eleverna i alltför hög grad varit passiva. Organiserandet av undervisningen innebär i vissa klasser också att elevernas tid för lärande inte tas tillvara då de en väsentlig del av lektionstiden står i kö vid lärarens arbetsbord för att få sina uppgifter rättade. Eleverna anser att det finns ordningsproblem i vissa ämnen. Rektorn och lärare bör försäkra sig om att de olika sätten att bedriva undervisningen inte får till konsekvens att elever ges olika förutsättningar att nå målen.

Undervisning i hem- och konsumentkunskap bedrivs inte förrän i årskurs 6. I timplanen finns ingen tid avsatt för undervisning i ämnet i årskurs 5. Eleverna har på detta sätt ingen möjlighet att nå målen i hem- och konsumentkunskap för årskurs 5. Inspektörerna bedömer att detta är en brist och att detta skall åtgärdas så att eleverna har möjlighet att nå målen i ämnet.

Individanpassning och stöd

I rektorsområdets skolor finns rutiner för att upptäcka elever i behov av särskilt stöd. Vid varje skola finns ett elevvårdsteam som diskuterar och gör utredningar av elevers behov av stöd. Elevers behov av särskilt stöd dokumenteras i ett

åtgärdsprogram. Elever får det stöd de behöver för att nå målen i årskurs 5. I intervjuer med lärare och med rektorn framkommer dock en farhåga att skolan i allt för hög utsträckning lägger tonvikten vid stöd i svenska, matematik och engelska. Detta är särskilt viktigt att uppmärksamma och utvärdera eftersom avsaknaden av uppföljning och analys av resultat i andra ämnen gör det svårt att bedöma behovet av stöd och särskilt stöd i andra ämnen.

Det särskilda stöd som elever får genom undervisning hos speciallärare utgör en väsentlig del av det stöd som skolorna erbjuder. Det är i denna undervisning liksom i skolans övriga verksamhet viktigt att eleverna känner sig motiverade att delta. Lärare och rektorn uppger att eleverna uppskattar undervisningen hos speciallärarna. Elevintervjuerna visar dock att eleverna vid några skolor är kritiska till undervisningen som de tycker är oinspirerande och ibland svår att förstå. En del elever uppger att de hellre deltar i undervisning med ordinarie lärare då specialläraren ”inte förklarar så bra”. Inspektörerna vill understryka vikten av att analysera orsaken till dessa olika uppfattningar så att skolorna kan säkerställa att undervisningen stödjer alla elevers lärande.

Från och med den 1 juli 2006 har införts förändringar i skolformsförfordningarna avseende särskilt stöd och åtgärdsprogram. Ansvaret har tydliggjorts för att tidigt upptäcka elever i behov av särskilt stöd. Rektorn ska se till att en utredning inleds, om det framkommer uppgifter om att en elev kan ha behov av särskilda stödåtgärder. Om utredningen visar att eleven är i behov av särskilda stödåtgärder, skall rektorn se till att ett åtgärdsprogram upprättas. Av åtgärdsprogrammet skall framgå vilka elevens behov är, hur behoven skall tillgodoses samt hur åtgärderna skall följas upp och utvärderas. Programmet skall omfatta elevens hela skolsituation. Kvaliteten på åtgärdsprogrammen i rektorsområdet varierar. Inspektörerna har tagit del av åtgärdsprogram som varit bra utformade men också de där åtgärder varit summariskt beskrivna och där åtgärderna inte relaterar till mål i läro- och kursplaner.

Från och med den 1 januari 2006 ställs krav på upprättande av en individuell utvecklingsplan för varje enskild elev vid utvecklingssamtalet. Planen skall vara ett framtidsytande måldokument där viktiga utvecklingsområden lyfts fram. Vid utvecklingssamtalet skall läraren i en sådan utvecklingsplan skriftligt sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven skall nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna. Se vidare i Skolverkets Allmänna råd för individuella utvecklingsplaner, SKOLFS 2006:10. Vid inspektionstillfället hade skolan inte upprättat individuella utvecklingsplaner för alla elever. Rektor framhåller att det finns dokumentation av alla elevers kunskapsutveckling men att arbetet med att införa individuella utvecklingsplaner inte är genomfört på alla skolor.

I inspektionen har framkommit att det råder osäkerhet om syftet med och skillnaden mellan individuella utvecklingsplaner och åtgärdsprogram. Även bland lärare som upprättar individuella utvecklingsplaner råder en osäkerhet om detta. Skillnaden mellan de olika dokumenten verkar inte vara klargjord. Inspektörerna har tagit del av åtgärdsprogram respektive individuella utvecklingsprogram som i stället för att beskriva en åtgärd eller ett mål i det aktuella dokumentet hänvisar till andra dokument gällande eleven. En elev kan alltså ha ett åtgärdsprogram som hänvisar till en individuell utvecklingsplan och vice versa.

Inspektörerna bedömer att åtgärdsprogrammen bör förbättras så att dessa i högre utsträckning blir ett redskap i arbetet med att ge elever möjlighet att nå

målen för utbildningen. Inspektörerna bedömer att det är en brist att inte alla elever har individuella utvecklingsplaner och vill vidare påpeka vikten av att en gemensam och god kunskap om syftet och användningen av dessa olika dokument finns hos lärarna.

Utvärdering av lärandet och bedömning

Som utgångspunkt för bedömningsarbetet använder lärarna stadsdelsgemensamma kravnivåer, lokalt konkretiserade kursplaner och nationella kursplaner. Det förekommer en diskussion om bedömningar i samband med nationella prov. Elevernas delaktighet i utvärdering av lärandet sker främst i direkt anslutning till undervisningssituationen och möjligheten för elever att utvärdera lärandet varierar mellan lärare. Den enkät som eleverna fått svara på i april 2006 och som är gemensam för rektorsområdet handlar om trivsel och inflytande frågor. Inga frågor berör undervisning utifrån ett lärandeperspektiv.

Elever, föräldrar och lärare uppger samstämmigt att utvecklingssamtalen fungerar bra. Det är en viktig kanal för diskussion och för information om elevens kunskapsutveckling. En del föräldrar efterlyser dock bättre information om elevens kunskapsutveckling i andra ämnen än de som den lärare som har hand om utvecklingssamtalet undervisar i. Inspektörerna bedömer att utvärdering av lärandet i stort sett är bra men vill peka på betydelsen av att eleverna är aktiva och spelar en betydelsefull roll i utvärderingen av undervisningen.

Kvalitetssäkring och förbättringsarbete

Ett systematiskt kvalitetsarbete skall ha stöd i en kvalitetsredovisning. Kvalitetsredovisningen för en skola skall redovisa i vilken mån de nationella målen för utbildningen uppnåtts och vilka åtgärder som man avser att vidta för högre måluppfyllelse.

I rektorsområdet sker kvalitetsarbetet främst på arbetslagsnivå och på arbetsplatsträffar. Genom gemensamma diskussioner förs arbetet framåt. Det finns dock svagheter i kvalitetsarbetet. I såväl diskussioner som i rektorsområdets gemensamma kvalitetsredovisning ligger fokus dels på elevers trivsel och trygghet i skolmiljön, dels på ämnena svenska matematik och engelska. I kvalitetsredovisningen formuleras målen på följande sätt "Skolan har i uppdrag att ge alla elever förutsättningar att nå målen i svenska, engelska och matematik". Detta får bland annat till följd att det i kvalitetsredovisningen för 2005 saknas sammanställningar av övriga kunskapsresultat. Även om rektorsområdet har kravnivåer i alla ämnen som används i bedömningsarbetet så är de ingen utgångspunkt för redovisning av resultat i kvalitetsredovisningen. De resultat som redovisas är inte i tillräcklig utsträckning utgångspunkt för analys och reflektion. Exempelvis bedöms 100 procent av eleverna i Klastorpsskolan och Essingeskolan vara godkända på nationella ämnesproven i årskurs 5 i svenska, samtidigt som elever vid dessa skolor har undervisning i svenska som andraspråk. Av lärarintervjuer framgår att dessa resultat inte ställs i relation till diskussionen om vilka elever som behöver undervisning i svenska som andraspråk. Av intervjuerna framkommer också att det på skolnivå inte i tillräcklig omfattning förs diskussioner om och hur organiserandet och bedrivandet av undervisningen i skolorna påverkar måluppfyllelsen.

Rektorsområdets kvalitetsredovisning ses av lärarna och rektor i hög utsträckning som ett dokument som rektorn skriver för att rapportera "uppåt" i organisationen. Rektorn framhåller i intervju att kvalitetsredovisningen för att bli ett

aktivt instrument i kvalitetsarbetet i ökad omfattning behöver innehålla värderingar av de insatser som gjorts.

Inspektörerna bedömer att kvalitetsredovisningen och rektorsområdets kvalitetsarbete bör förbättras.

Ledning och intern kommunikation

Rektorsområdets ledning består av rektor och biträdande rektorn. Rektorn har kännedom om verksamheten och leder verksamheten mot uppfyllande av nationella mål. Rektors styrning och ledning av verksamheten sker i samverkan med en ledningsgrupp med biträdande rektor och representanter från de olika skolorna i rektorsområdet. Personalen uttrycker stort förtroende för rektors förmåga att leda verksamheten. Rektorn har stöttning i sitt arbete från stadsdelsförvaltningen. Däremot har rektorn inte kunskap huruvida beslut om elevens val är delegerade från styrelsen till rektor. Någon återrapportering av beslut som rektor fattar om elevens val sker ej. Inspektörerna vill peka på betydelsen av att den som avser att fatta ett visst beslut gör klart för sig om hon eller han har behörighet därtill och vilka föreskrifter som är tillämpliga. För vidare belysning av delegation och återrapportering, se kommunrapporten. Inspektörerna bedömer att rektor är förtrogen med och leder den pedagogiska utvecklingen av verksamheten.

Bedömning av förutsättningarna

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen; tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildningen, personalens kompetens samt tillgång till läromedel, pedagogiska material och utrustning. Nationella bestämmelser finns bl.a. i skollagen.

Tillgång till utbildning och information om utbildning

Elevens val syftar enligt grundskoleförordningen till att fördjupa och bredda elevernas kunskaper i ett eller flera ämnen. Eleverna skall erbjudas ett allsidigt urval av ämnen som elevens val. Vid intervjuer med personal och rektorn framgår att elevens val är olika utformat vid rektorsområdets olika skolor. I en skola sker ett reellt val mellan ämnen där eleverna kan fördjupa och bredda sin kunskap. I en annan skola sker temaundervisning där personalen menar att eleverna har ett visst val de kan göra över moment inom temat. I Kullskolan är personal såväl som elever överens om att det inte bedrivs undervisning som motsvarar syftet med elevens val. Inspektörerna bedömer att utformandet av elevens val bör förbättras så att det motsvarar förordningens krav.

Antalet elever med annat modersmål än svenska är i skolorna 47 elever. Av dessa deltar enligt tillgängliga uppgifter 36 i modersmålsundervisning. Enligt uppgift vid inspektionstillfället har 13 elever svenska som andraspråk. Undervisning i svenska som andraspråk sker i Kullskolan av speciallärare utan utbildning i att bedriva undervisning i ämnet och i Essingeskolan av speciallärare som har 5 poängs högskolestudier i att bedriva undervisning i svenska som andraspråk. I Klastorpsskolan bedrivs undervisningen av grundskollärare med utbildning för att bedriva undervisning i svenska som andraspråk. Ingen konsultation eller handledning sker mellan de lärare som i rektorsområdet har ansvar för undervisningen i svenska som andraspråk. I skolorna i rektorsområdet råder en stor tveksamhet till om den undervisning man bedriver är svenska som andra-

språk eller om det är stöd i svenska. I Klastorpsskolan uppger personalen uttryckligen att elever har både svenska som andraspråk och svenska samtidigt. Det är dock oklart vilken kursplan som följs i undervisningen. Enligt grundskoleförfordningen skall undervisning i svenska som andraspråk anordnas i stället för undervisning i svenska och rektorn skall besluta om undervisning i svenska som andraspråk skall anordnas för en elev. Så sker också enligt rektorn. Av inspektionen framgår dock att rektorn och lärarna inte har samma uppfattning om vilka elever som har undervisning i svenska som andraspråk. Inspektörerna bedömer att undervisningen i svenska som andraspråk är bristfällig och skall åtgärdas så att de elever som har behov av undervisning i svenska som andraspråk får det enligt den kursplan som gäller för ämnet.

Personal

De flesta lärarna har utbildning för den undervisning de bedriver. I vissa ämnen som t.ex. musik används dock obehörig lärare. Rektorn uppmuntrar lärare som inte har adekvat utbildning att kompetensutveckla sig. Tveksamhet råder dock om strategier finns och om tillräcklig ansträngning görs för att försäkra skolorna tillgång till lärare med adekvat utbildning och kompetens. Inspektörerna vill peka på betydelsen av att rektorn arbetar aktivt för detta.

Mot bakgrund av de behov av förbättringar som råder inom delar av verksamheten, till exempel hem och konsumentkunskap, elevens val, svenska som andraspråk, bedömer inspektörerna att rektorns och personalens kunskaper om skolförfattningarna bör förbättras.

Materiella resurser

Eleverna har tillgång till läromedel och andra hjälpmedel som behövs för en tidsenlig utbildning. Eleverna har tillgång till skolbibliotek och skolorna har bra och ändamålsenliga lokaler.

Det finns datorer, men inte i den utsträckning som eleverna anser vara behövt. Eleverna i Essingseskola måste genom ett särskilt prov visa att de behärskar vissa moment i datorhanteringen innan de får arbeta självständigt vid datorn. En del elever uppger vid inspektionstillfället att de är oroliga för att de inte kommer att hinna genomföra detta innan de slutar vid skolan. I skolan finns klassrum med en dator. En datasal finns som inte alla elever får använda utan vuxens närvaro. Inspektörerna vill peka på betydelsen av hjälpmedel som kan underlätta lärandet.

Datum	Ort
2007-06-20	Stockholm

Johan Nilsson

Sara Westlund